

LIBRIS

We know
books

Colecția Roman

Lector: Nicoleta Arsenie
Tehnoredactor: Carmen Dumitrescu
Coperta: Florin Afloarei

Editura IDEEA EUROPEANĂ
O.P. 22, C.P. 113, București, 014780
Tel./Fax.: 021-2125692; Tel.: 021-3106618
Comenzi carte prin poștă:
Tel.: 021-2125692
E-mail: office@ideeaeuropeana.ro
www.ideeaeuropeana.ro

© Wang Zhousheng
© Editura Ideea Europeană

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ZHOSHENG, WANG

Memorie și uitare / Wang Zhousheng ; trad. din lb. engleză de
Ana-Maria Florea. - București : Ideea Europeană, 2025
ISBN 978-630-333-115-7

821.581

Carte cofinanțată de COPYRO – Societate de
Gestiune Colectivă a Drepturilor de Autor.

Wang Zhousheng

Memorie și uitare

Traducere din limba engleză
de Ana-Maria Florea

IDEEA
EUROPEANĂ
București, 2025

Cuprins

Cuvânt-înainte	5
Capitolul I. Întoarcerea fostului soț.....	7
Capitolul II. Necazul unei fiice.....	15
Capitolul III. Boala Alzheimer	24
Capitolul IV. Suferința observatorului.....	33
Capitolul V. Inima lui Ling Deqing	50
Capitolul VI. Tu cine ești?	58
Capitolul VII. Dragoste sau simpatie?.....	70
Capitolul VIII. Copilul pe care Ling Deqing l-a adus acasă	81
Capitolul IX. Tragedia lui Wang Lingjia	88
Capitolul X. Vechi prieteni de la Universitatea St. John.....	97
Capitolul XI. Un munte de neclintit	105
Capitolul XII. Disparația lui Xiao Zichen.....	116
Capitolul XIII. Memoria este un loc de întâlnire	121
Capitolul XIV. Două feluri de a mânca tăieței cu carne de crab	131
Capitolul XV. Finalitate	136

Capitolul XVI. Ultimul testament	141
Capitolul XVII. Atenție la gaz.....	145
Capitolul XVIII. Moartea este complicată	156
Capitolul XIX. Micuța Jiang, îngrijitoarea.....	163
Capitolul XX. Culmile iubirii pierdute	171
Capitolul XXI. Transluciditate și un ou poșat.....	181
Capitolul XXII. Sacrificiu	186
Capitolul XXIII. „Știi, ea m-a iubit”	192
Capitolul XXIV. A vărsat lacrimi pe malurile Râului Suzhou	202
Capitolul XXV. O ceremonie nesfârșită de rămas-bun	210

totodată, valorile lor estetice. Majoritatea operelor din această colecție sunt totuși scrise într-un stil realist, care surprinde, într-o lume fictivă creată până-n ultimul detaliu, schimbarea vremurilor din viața urbană și rurală. Fiind crescuți într-o perioadă în care aveau mai multă libertate, tinerii scriitori au fost feriți de greutățile pe care le-au trăit predecesorii lor și, astfel, doresc să găsească și mai multă libertate în scris. Indiferent de genul literar de care aparțin, toți și-au câștigat bine-meritul loc în cercurile literare chinezești din ultimii patruzeci de ani. Scriitorii din Shanghai tind să favorizeze narațiunile urbane în detrimentul altor stiluri narrative. Majoritatea operelor din această colecție pot fi puse în categoria literatură urbană, cu elemente caracteristice Shanghaiului, dar sunt și excepții.

Numit „Parisul din Est”, Shanghai era deja o metropolă internațională în anii 1920 – 1930. Fiind în acea vreme centrul economic, cultural și literar al Chinei, a găzduit o bună parte din scriitorii importanți din istoria modernă a literaturii chineze. Printre ei se numără și Lu Xun, Guo Moruo, Mao Dun și Ba Jin, care au fost cu toții scriitori prolifici în Shanghai. Acum, cu renașterea Shanghaiului ca o metropolă globalizată, scriitorii din Shanghai, care au apărut pe scena literară în ultimii patruzeci de ani, se confruntă cu noile provocări și preocupări literare ale timpului. Sunt încrezător că generația veche de scriitori va produce capodopere noi, iar în ceea ce privește generația nouă, în formare, ne așteptăm, desigur, să ajungă departe în carierele lor de scriitori. La momentul potrivit, vom prezenta și scriitorii care n-au fost incluși în această colecție.

Wang Jiren
Redactorul colecției

Capitolul I Întoarcerea fostului soț

Dacă Ling Deqing ar fi știut cine aștepta acolo, nu ar fi deschis ușa nici în ruptul capului. Dar spre ghinionul ei, deschise ușa și rămase înlemnită.

La ușa apartamentului 706 al complexului Pushi Apartments se afla Xiao Zichen, soțul ei, de care divorțase acum douăzeci de ani.

În acea după-amiază, Ling Deqing plănuse să meargă să ia niște medicamente de la spitalul local. Tensiunea acestei matroane de 77 de ani era ușor ridicată. Însă căldura umedă, specifică lunii martie, o obosisise. După masa de prânz, se întinsese puțin, ca să tragă un pui de somn, însă dormi prea mult. Deodată se auzi soneria de la ușă răsunând puternic.

— Cine e? întrebă ea.

Spre deosebire de vremurile de dinaintea telefoanelor, musafirii din ziua de azi își anunțau vizita, cine ar putea fi acest oaspete neanunțat?

N-a primit niciun răspuns, cu excepția sunatului insistent.

Soneria lui Ling Deqing nu era una obișnuită. Era melodia *Just Wait a Minute* cântată de un artist. Wei Le,

băiatul fiicei sale, o instalase. Dacă apăsa pe buton începea să cânte cu pasiune: „If today could be yesterday, I would have waited a minute or a minute more and parting would not be forever...”. Nepotul ei îi zisese să nu-și facă probleme, dacă doi oameni care se iubesc se ceartă, ei ar trebui să aștepte o clipă, nu să pornească pe drumuri separate pentru că, în acest fel, ar putea evita suferința despărțirii. Ling Deqing l-a ascultat amuzată, încruntându-se, cum poate să creadă în versuri atât de superficiale?

Ascultând versurile, ea traversă sufrageria și bucătăria până la ușa de la intrare, întrebând încontinuu „Cine e?”

Oricine era de partea cealaltă părea să nu fi auzit și continua să sune insistent. De fiecare dată cântecul pornea de la început. „If today could be yesterday, I would have waited a minute or a minute more”, „If today could be yesterday, I would have waited a minute or a minute more...”

Cum să nu răspundă după ce a întrebat de atâtea ori? Ling Deqing ezită o clipă lângă ușă. Văzuse notificările de la parter în care locatarii erau avertizați în legătură cu spărgători și hoți. Privi prin vizor, dar musafirul stătea prea aproape și nu se deslușea decât o siluetă neclară.

Să deschidă ușa acestui vizitator tăcut sau nu? Stătea pe loc și asculta nehotărâtă.

Ușa de la intrare, din lemn masiv de tec, avea cel puțin șaptezeci de ani și era foarte bine izolată fonic. Într-un apartament, putea să fie zgomotul de pe lume, însă pe culoarul principal era liniște. Ling Deqing a trăit o viață în spatele acestei uși. Pe parcursul anilor, nuanța luminoasă a lemnului de tec se închisese treptat, trecând de la un maroniu-pal, ca de miere, culoarea sa

inițială, la un maro-închis. A lustruit ușa de nenumărate ori, iar într-o zi și-a dat seama că nuanța se schimbă, era mai întunecată și mai intensă, și oricât ar fi lustruit, nu mai putea reveni la acea culoare translucidă a mării.

Ei, trecerea anilor, oftă ea, ușa asta masivă, maro și întunecată, este chiar trecerea anilor!

Soneria răsuna în continuare insistent: așteaptă un minut, mai așteaptă un minut! Cântecul deveni un sunet de goarnă capabil să te arunce în depresie, iar mintea ei se cufundă într-o stare de neliniște. Se retrase de lângă ușă, dar apoi s-a întors cu gândul că „dacă e chiar un hoț vreau măcar să-i văd chipul și apoi să strig opriti hoțul; iar dacă nu este un hoț, atunci chiar vreau să văd cine e, cine poate să priceapă atât de puțin bunele maniere încât să aibă cutezanța de a se purta într-un asemenea hal”.

Întredeschise puțin ușa.

Cu toate că nu-l văzuse de douăzeci de ani, Ling Deqing l-a recunoscut imediat pe bărbatul care suna la ușă, de parcă viața sa ar fi depins de asta; era fostul ei soț, Xiao Zichen.

Xiao Zichen se uită la ea și zâmbi plâpând, avea ceva copilăresc în zâmbetul său, în timp ce ridurile îi ajungeau până la tâmpole, de parcă erau două flori deschise.

În urmă cu douăzeci de ani, Xiao Zichen a pășit dincolo de ușă, pe când aceasta avea nuanța mării, cu valiza sa de culoarea maro-închis, și nu s-a mai întors niciodată. Chiar dacă amândoi au locuit în Shanghai în acești 20 de ani, unul a stat în acest apartament din era colonială, pe malul Râului Suzhou, iar celălalt într-o locuință de stat post-1949, ridicată în apropierea colegiului de muzică de pe strada Xiangyang din centrul orașului. Nu a existat niciun fel de contact între ei.

Ling Deqing auzise doar frânturi de la fiica sa despre Xiao Zichen și noua lui soție.

— De ce... de ce ai venit aici?

Ling Deqing își reveni repede din șocul inițial, își îndreptă spatele și cu o privire de spadasin îl cântări din cap până-n picioare pe fostul ei soț, pe acest bărbat care trăise cu ea timp de 33 de ani. Acum avea 80 de ani și arăta destul de sănătos, avea încă o înfățișare plăcută, cu fire de păr răzlețe și albe, care-i picau peste frunte. Purta o vestă gri-deschis peste o cămașă albă șifonată, pantofi negri tociți, sub niște pantaloni gri-închis, în stilul occidental, și arăta la fel de neîngrijit și de neobișnuit ca de obicei.

Ling Deqing se uită în stânga și în dreapta pe palier. Îi era frică să nu afle vecinii despre vizita fostului soț. Din fericire, era ora siestei și nu se afla nimeni pe culoar. În timp ce se aplecă în față să vadă, Xiao Zichen făcu un pas înăuntru.

— M-am întors! M-am întors!

— Xiao Zichen, de ce ai venit aici? îl întrebă Ling Deqing, proptindu-se în fața lui.

Xiao Zichen, părând că nu o aude, se strecură pe lângă ea ca un copil voios, care s-a grăbit să ajungă acasă de la școală. De parcă nu era nimeni acasă, el traversă hotărât bucătăria până în sufragerie, unde se tolăni pe fotoliul din piele, de un maro-cafeniu, aflat în fața televizorului.

Ling Deqing a rămas mult timp în pragul ușii dintre bucătărie și sufragerie fără să-și vină în fire.

Ling Deqing era, pe de o parte, surprinsă și, pe de alta, indignată. Se despărțise de fostul soț acum douăzeci de ani și de atunci nu s-au mai văzut; cum poate să apară așa, pur și simplu, fără nicio veste, să dea buzna în casă și să se așeze pe fotoliul din sufrageria ei? Cine

se credea? Își închipuia că mai era stăpânul casei? Se înșela amarnic! Poate că Xiao Zichen cel din trecut era încăpățânat și copilăros, dar o știa de frică și nu îndrăzne să facă ceva care să o supere. Asta voia să însemne că nu-i mai era frică acum că erau divorțați de douăzeci de ani?

În urmă cu trei ani, fiica ei, Xiao Ying, îi spusese că a doua soție a lui Xiao Zichen, Liu Qin, murise din cauza unui cancer la sân. Când auzi, Ling Deqing zise: „Ce soartă crudă a putut să aibă acea femeie!” Este adevărat, soarta lui Liu Qin fusese nedreaptă. Primul ei soț era profesor de pian la colegiul de muzică și suferise „o corecție” soră cu moartea în timpul Revoluției Culturale. Supraviețuise la limită sfârșitului acesteia, reușind să ducă o viață liniștită, ca apoi, pe neașteptate, să aibă probleme cu inima și să moară. Liu Qin, profesoara de muzică de la gimnaziu, care își pierduse soțul, și Xiao Zichen, colegul ei, profesorul de engleză, au început să petreacă mult timp împreună. Rezultatul? După zece ani și un pic, ea moare. La vestea morții celei de-a doua soții a fostului ei soț, Ling Deqing stătea întinsă în pat și se gândea. Cum avea el să supraviețuiască, un bărbat incapabil să deretice o casă, locuind singur într-un apartament de două camere lăsat de Liu Qin? Plăcerea lui era să citească, fire sociabilă, în momentul în care o idee încolțea în mintea sa avea nevoie să găsească pe cineva căruia să i-o împărtășească. Ling Deqing trebuia să recunoască faptul că Liu Qin, aflată la a doua căsnicie, a fost cea mai bună parteneră de discuții și călătorii pentru Xiao Zichen, întrucât gusturile lor erau similare. Fiica ei îi zisese că văduvul Xiao Zichen își petrecea zilele citind, scriind și uitându-se la televizor, așteptând ca fiica lui să-l viziteze. Ea trecea când și când pe la el cu ceva de mâncare, dar era mult prea ocupată; la câtă treabă era

de făcut, când să aibă timp pentru conversații nesfârșite cu tatăl ei?

Cumva lui Xiao Zichen îi trecea prin minte... să se recăsătorească? Gândul o îngrozea pe Ling Deqing. În capul ei, nu era deloc pregătită. Ținând cont de tot răul pe care Xiao Zichen i-l făcuse, putea ea să-l ierte? Ar fi trebuit să-l ierte?

Nu, în niciun caz!

Simțindu-se cuprinsă de o moleșeală totală, Ling Deqing se așează și așteaptă în liniște ca Xiao Zichen să spună ceva.

Xiao Zichen stătea acolo în tăcere, în timp ce razele de soare se deplasau puțin câte puțin pe mobila veche din sufragerie: pe vechiul șemineu, pe ceasul de perete nemțesc agățat în același loc de ani buni, pe masa din lemn de fag...

Ling Deqing avea mintea încetoșată. Se ridică, merse până la bufetul din sticlă și scoase un ceainic de porțelan alb cu albastru, aruncă înăuntru câteva frunze de ceai din cutia de culoare arămie, de modă veche, apoi adăugă apă fierbinte din termos și îl așează pe masa de ceai, în fața lui Xiao Zichen. Luase o hotărâre: întâi bunele maniere și apoi atacul.

O aromă pregnantă se ridica pe măsură ce vârfurile verzui și albastre ale frunzelor se încrețeau și se scufundau în bolul translucid. Ceai Green Conch Spring? Ochii lui Xiao Zichen sclipeau. Ceaiul numit inițial „miros care te abate din drum” era preferatul său. Ridică bolul și suflă, apoi trase aer în piept și luă o înghițitură mare; aromat, foarte aromat, se simțea în al nouălea cer.

Uitându-se la Xiao Zichen, pe Ling Deqing o încerca un sentiment necunoscut. În trecut, el îi mulțumea întotdeauna când primea un bol de ceai, dar astăzi nu a scos niciun cuvânt.

— Xiao Zichen, ai venit aici neinvitat. Cam nepoliticos din partea ta. Te întreb, de ce ai venit? zise Ling Deqing într-un final.

— Aă, fără vreun motiv anume, o privi Xiao Zichen cu un zâmbet tâmp, în timp ce își sorbea ceaiul verde.

— Fără vreun motiv? Ling Deqing ridică o sprâncenă în semn de uimire.

— M-am întors ca să arunc o privire, adăugă el nepăsător.

Ling Deqing își ridică și mai mult sprâncenele.

— Ai vreun drept să te întorci aici?

O urmă de frică se citi în ochii lui Xiao Zichen, după care își lăsă capul în jos.

— Xiao Zichen, zise ea cu asprime, aceasta nu mai este casa ta de multă vreme, de douăzeci de ani. Știi câte zile și câte nopți sunt în douăzeci de ani? Știi cât am îndurat zi de zi..., și deodată, cu ochii scăldați în lacrimi, se ridică și se grăbi să ajungă la baie.

Xiao Zichen lăsă din mână bolul de porțelan alb cu albastru, simțindu-se rușinat și nedumerit.

Ștergându-și lacrimile, Ling Deqing își reveni în fire.

— Dacă ai ceva de zis, spune repede, dacă nu, atunci bea-ți ceaiul și du-te înapoi la casa ta, zise ea cu răceală, ieșind din baie.

Xiao Zichen dădu din cap și ridică bolul de ceai în grabă. Sorbi încet, savurând fiecare înghițitură.

— Aș mai vrea, zise el întinzându-i bolul, spre uimirea lui Ling Deqing.

Să-ți stea mintea în loc, nu alta. Întinzi un deget și îți ia toată mâna. Ling Deqing nu și-a arătat mirarea. Părea hotărât să rămână. Ce era de făcut? Deveni din ce în ce mai furioasă.

— Nu poți să-ți torni singur?

Sintagma „pune-ți singur” l-a făcut pe Xiao Zichen să se simtă chiar ca acasă. Se ridică bucuros și merse încet până în bucătărie, fără grabă, de parcă știa locul, își turnă ceai și se întoarse cu nonșalanță pe fotoliu.

— Dacă nu ai nimic de spus, bea repede și du-te acasă, am treabă, îl rezezi Ling Deqing agitată.

— To be, or not to be?¹ murmură Xiao Zichen în engleză.

— Ce vrei să spui?

Ling Deqing era stupefiată. Cunoștea sintagma aceasta, rostită atât de des de Xiao Zichen, profesorul de engleză. Când erau tineri citeau mereu Shakespeare; citiseră *Hamlet*. Dar ce voia să spună cu acest citat acum?

Viață sau moarte? Ce însemna?

Pleca sau rămânea?

Recăsătorire sau nu?

Era de-a dreptul bizar. Ling Deqing se ridică, se îndreptă către camera fiicei sale, închise ușa în urma ei și își sună fiica.

Ling Deqing reveni în cameră după convorbire și îl găsi pe Xiao Zichen privind pe fereastră. Afară, mai mulți nori albi pluteau pe un cer albastru senin.

— Ai terminat ceaiul? îl rezezi.

Xiao Zichen își întoarse privirea, se uită la bol, văzu frunzele de ceai pe fund și bombăni mai mult pentru el: „Joy is the cause of suffering.”²

— Ce tot spui acolo? întrebă.

Xiao Zichen își ridică privirea spre Ling Deqing fără să răspundă. Avea o privire pierdută.

Capitolul II

Necazul unei fiice

Xiao Ying preluă apelul mamei sale la birou și se grăbi să ajungă acasă. „Ciudat, cum de s-a decis tata, așa, deodată, să o viziteze pe mama? De parcă soarele ar răsări din apus. Tata a avut mereu o frică față de mama și chiar dacă ar fi vrut să se întoarcă îi lipsea curajul să o facă!”

La drept vorbind, și Xiao Ying se temuse de ea și nu îndrăznise niciodată să discute în amănunt relația sa cu Xiao Zichen. Mama ei nu spunea niciodată ce gândea. În anul în care Xiao Ying a absolvit universitatea, a și fost repartizată la biblioteca raională. De acolo, conducerea bibliotecii a trimis-o să studieze timp de trei luni la Beijing. La întoarcere, părinții ei erau deja divorțați și tatăl ei plecase. În cele trei luni cât a fost plecată a scris des mamei, tatălui și soțului ei, însă niciunul nu i-a spus de divorț.

Într-o zi, după nu știu cât timp, tatăl ei a apărut la ea la birou, la biblioteca raională, iar Xiao Ying, simțind o avalanșă de sentimente amestecate, a izbucnit în plâns. Se simțea nedreptățită; fiul ei avea aproape doi ani, iar bunicul lui nu îl luase niciodată în brațe. În ceea ce o

¹ A fi sau a nu fi?

² Fericirea este cauza suferinței. (tr. A.M.F.)